

ÅRSBERETNING

2023

MUSEUM
MIDTJYLLAND

ÅRSBERETNING 2023

Redaktion: Maja Theodoraki

Konceptdesign: Heavy

Fotos, hvor andet ikke er angivet: Maja Theodoraki

Omslagsfoto: Maja Theodoraki

Copyright Museum Midtjylland 2024

Museum Midtjylland

Vestergade 20

7400 Herning

CVR-nummer: 26793351

P-nummer: 1003344912

INDHOLD

Forord	3
Mission & vision	5
Årets udstillinger	8
Årets udgravninger	11
Samlingen, bevaring og indsamling	16
Forskning og publicering	19
Museets formidling	22
Frivillige og venneforeninger	25
Sponsorater og partnerskaber	28
Et smugkig ind i 2024	30
Museum Midtjylland i tal	32

Kristine Holm-Jensen,
Direktør for Museum
Midtjylland

FORORD: VI HOLDER KURSEN

2023 startede ud i mol. Tunge skyer hvilede over samfundet og over museet. Inflation, stigende energipriser og nedgangen i byggeri og anlæg var nogle af udfordringerne. Læg dertil, at vi begyndte året med at være plaget af en række påsatte brande på Herningsholm og et meget omfattende angreb af ægte hussvamp i stuehuset på Frilandsmuseet.

Ikke desto mindre endte 2023 med at blive endnu et rigtig godt år for Museum Midtjylland, hvor vi har taget en række vægtige skridt i retning af at realisere målene i museets strategiplan.

I alt har museet haft fornøjelsen af 28.192 gæster i 2023. Det var en lille nedgang i forhold til 2022. 2022 var dog også et rekordår med et besøgstal, der ikke er set siden 1987. Tallet skal også ses i lyset af, at vi i løbet af året flyttede museets aktiviteter ud af Vester Palsgaard Skovmuseum, hvilket også har medført en naturlig nedgang i antallet af gæster.

Vi arbejder aktivt med de mål, der er blevet sat i strategiplanen, som vi vedtog i 2022. Strategi-

en er båret af et ønske om en mere bæredygtig økonomi, som dels hviler på en tilpasning af antallet af besøgssteder i forhold til økonomi, dels på et større fokus på at øge indtjening, besøgstal og gennemslagskraft gennem publikumsudvikling og brugerdata. Det er en forudsætning for, at vi kan blive ved med at levere på publikumsudviklingen, at vi til stadighed udvikler vores kulturhistoriske viden, så vi kan fortsætte med at levere relevant og aktuel viden til vores samfund og borgere.

Strategiplanen er båret af tre værdier: Modig, dedikeret og imødekommende, og vi har leveret på disse værdier igennem året. Jeg vil særligt fremhæve tre eksempler på dette.

Modig – i 2023 har vi udviklet nye formater og temaer. I projektet *Bind og bæredygtighed* har vi arbejdet med både borgerinddragelse, undervisning og offentlig debat. Gennem strikkecafeer på museet, testforløb med unge fra Lundgaardskolen og en debatskabende artikel i Politiken har vi vist, at kulturhistorien kan være et rum for diskussion, debat og nye fællesskaber. Om talen i Politiken har i øvrigt ført til, at vi har fået

konnakt til en række forskere inden for feltet. Vi er spændte på, hvad det bringer i fremtiden.

Dedikeret – vi er i løbet af året lykkedes med en af de helt store forskningssatsninger. Gennem samarbejde med en række danske museer og universiteter og med inddragelse af udenlandske forskere er vi lykkedes med at skaffe midler til museets første store forskningsprojekt. Under titlen "Under Pres" vil vi i 2024 tage fat på udgravning af Hedegaard nær Ejstrupholm, som siden starten af 1990'erne har været en af dansk arkæologis mest markante jernalderlokaliteter. Projekter af denne kaliber er en forudsætning for, at vi kan opretholde vores troværdighed og faglighed både lokalt, nationalt og internationalt.

Imødekomme - det er vigtigt for os, at vores viden om kulturhistorien når ud og lever blandt lokalbefolkningen. Vi har ansvaret for den kulturhistoriske arv, som vores midtjyske forfædre har efterladt. Vi har også ansvaret for, at den arv kommer ud til nutidens midtjyder. Her er udviklingen af 'Det rullende museum' et eksempel på en folkelig og uhøjtidelig tilgang til undervisning, som når ud til skolerne og tager fat i den kulturhistorie, som ligger lige uden for døren. Det er et godt eksempel på, at den satsning på undervisning, som Museum Midtjylland tog fat på i 2021, nu begynder at folde sig ud. Det er en satsning, som bygger på en omprioritering af driftsmidlerne i Ikast-Brande Kommune og på en to-årig forlængelse af Herning Kommunes tilskud til undervisning.

En forudsætning for udvikling er også at turde tage afsked. Vi har taget afsked med Vester Palsgaard Skovmuseum, som blev en del af Museum Midtjylland i forbindelse med kommunalreformen i 2007. Det har betydet en omfattende samlingsgennemgang, hvor alle genstande er blevet nøje gennemgået. Nogle er flyttet til magasinet i Kollund, andre er blevet leveret tilbage til giver, mens der også er blevet udskilt en stor mængde genstande fra museets samling. Museet afleverede i slutningen af december 2023 nøglerne til husets ejer, Naturstyrelsen. Derved lukkede et kapitel i museets historie, men formidlingen af kulturhistorien i Nørre Snede og Ejstrupholm området fortsætter, bl.a. i 'Det rullende museum'.

At vi lever i tider med økonomisk ustabilitet har desværre også sat sig i vores bygherrefinansierede arkæologi, hvor 2023 var et stille år. I alt har museets arkæologer i løbet af året

gennemgået over 2689 lokalplaner og byggesager fra de to kommuner til sammen. Det er en lille nedgang i forhold til tidligere år. Også inden for nyere tid har der været mange sagsbehandlinger, hvor vi i 2023 er nået op på 2743, som ligger på niveau med foregående år.

For at styrke museets økonomiske fundament blev der i anden halvdel af 2023 sat gang i en revitalisering af museets erhvervsklub, som nu er klar til at blive rullet ud. Der er udarbejdet tre sponsorpakker og dertil kommer, at der er kommet gang i udlejning af lokaler til erhvervsvirksomheder. Dette skal der arbejdes videre med i 2024.

Når man gør status over et år, er det vigtigt at huske alt det, der ligger bag linjerne, og som er nødvendigt for, at et museum kan lykkes. Uden hjælp fra museets frivillige ville der være så meget, der ikke kunne lade sig gøre. Tak for det! Der skal også lyde en kæmpe tak til museets personale. 2023 har været et år med mange uforudsete udfordringer, som kom oven i et år, hvor vi stod over for en stor opgave i form af fraflytning af Vester Palsgaard Skovmuseum. Der er i den grad blevet løftet i flok, så vi er kommet flot i mål med opgaverne.

STRATEGIPLAN 2023-25

[Find og læs 'Strategiplan 2023-2025' i sin fulde længde her.](#)

KRISTINE HOLM-JENSEN
Museumsdirektør

MISSION & VISION: DET VI GØR, ER, VIL & SKAL

Museum Midtjylland er en selvejende institution og et statsanerkendt, kulturhistorisk museum, som formidler og levendegør den midt- og vestjyske historie som en del af en lokal, men også national og international fortælling.

Museum Midtjylland bestod i 2023 af besøgsstederne: Frilandmuseet Herning, Herningsholm Museum, Klosterlund Museum, Tekstmuseet og Vester Palsgaard Skovmuseum.

Museum Midtjylland skal gennem indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling virke for at sikre kulturarven i sit ansvarsområde, som dækker Herning og Ikast-Brandekommuner.

Tilsammen fortæller de om hedeegnens rige kulturhistorie og industrisamfundets rivende udvikling; et fokusområde, som spænder fra stenalderboplads, jæger-samlergrupper og hosebinder til tørvegravere, skovriddere og syersker. Her fortælles om den helt fjerne fortid, som museet afdækker ved arkæologiske udgravninger og udstillinger. Men også om den nyere tid, hvor især tekstilindustrien har spillet

en stor og betydningsfuld rolle – ikke kun i museets geografiske område, men også for resten af Danmark.

VISION

- Museets forankring afspejler sig i et dybt engagement i vores lokalområde, hvor vi sammen skaber rammen om fællesskaber.
- Vi bruger kulturhistorien som et humoristisk og alvorligt rum for debat, refleksion og dannelse.
- Vores besøgssteder har klare profiler, der tager udgangspunkt i det enkelte steds særlige kvaliteter og i museets brugere.
- Vores kulturhistoriske formidling er båret af høj faglighed.
- Vi forsker og bevarer med udgangspunkt i mennesket bag vores materielle kulturarv og gør det sammen med museer og forskningsinstitutioner i ind- og udland.
- Museum Midtjylland er en attraktiv arbejdsplads, hvor medarbejdere og frivillige løfter i flok.

VORES MISSION

Vi belyser, hvordan mennesker i Midtjylland har forvaltet deres livsgrundlag gennem tiden.

Vi arbejder med at gøre kulturhistorien relevant og tilgængelig.

Vi er forankret i den materielle kulturarv, som vi bevarer og udvikler gennem forskning og formidling. Det gælder både vores eksisterende samlinger og den nye viden, vi skaber gennem arkæologiske undersøgelser og nyere tids fokuserede indsamling.

VORES VÆRDIER

MODIG

Vi tør eksperimentere med, hvordan vi forstår og formidler kulturhistorien.

DEDIKERET

Vi er kompetente og repræsenterer en høj grad af troværdighed og faglighed.

IMØDEKOMMENDE

Vi er folkelige og uhøjtidelige og møder vores brugere der, hvor de er.

**UDSTILLINGER &
UDGRAVNINGER**

Stine Godt, som udstillede på Tekstmuseet i sommeren 2023.

Forrige side: Udsnit af værk fra Jim Lyngvilds 'Kongerækken'.

ÅRETS UDS STILLINGER

Arbejdet med vores udstillinger er en kombination af permanente udstillinger med grundfortællinger fra vores lokalområde, og kortere særudstillinger, som relaterer sig til vores arbejdsområder.

I 2023 har også samarbejdet med Trine Jepsen kastet to udstillinger af sig med bl.a. papirklip af Bit Vejle og Jim Lyngvilds 'Kongerækken'.

GLIMT FRA SAMLINGERNE - HOSER

HELE 2023, TEKSTILMUSEET

Tekstmuseet præsenterede fra d. 4. januar endnu en særudstilling i udstillingsrækken 'Glimt fra museets samlinger'. Denne gang var fokus på hoser og stunthoser.

I udstillingsrækken viser vi højdepunkter fra Museum Midtjyllands imponerende samling af tekstiler, og publikum inviteres til at gå på opdagelse i de genstande, som fortidens midtjyder har haft mellem hænderne. Eller i

dette tilfælde: på benene og fødderne. Vi stiller skarpt på en lille del af samlingen og skifter efter et halvt års tid til et nyt emne.

Siden 1600-tallet har midtjyderne strikket og solgt uldvarer. De hoser, der blev strikket på heden, har været både til eget brug og til salg. Udover hoser fandtes der også stunthoser - den fodløse strømpe.

De udstillede genstande dannede i efteråret 2022 rammen for en række workshops. Her fik nogle entusiastiske strikkere muligheden for at nærstudere hoserne, og gå i dybden med strikketeknikker og detaljer. Resultaterne heraf kunne også ses i udstillingen.

PÅSKE PÅ HERNINGSHOLM MUSEUM

2. MAJ - 27. AUGUST 2023, HERNINGSHOLM MUSEUM

Påsken på Herningsholm blev i 2023 afholdt i samarbejde med Trine Jepsen A/S.

Indendørs i herregårdsstuerne kunne publikum opleve den internationale anerkendte papirkunstner Bit Vejles smukke papirklip.

Der var også kreativt DIY-værksted med Gabriella Holm, der bl.a. er kendt fra GO' Morgen Danmark og retro, vintage og design marked udenfor.

FRA KLIPPE TIL HEDE

2. MAJ - 27. AUGUST 2023, TEKSTILMUSEET

Udstillingen *Fra Klippe til Hede* var en tekstil oplevelsesvandring gennem kunstneren Stine Godts møde med floraen på henholdsvis Bornholm og i Midtjylland.

I udstillingen fortolkedes bornholmsk klippe og midtjysk hede i Stines mange forskellige tekstile værker, og gennem installationer med lys, billeder og belysning. Stine stillede skarpt på de unikke blomster og urter man møder på Bornholm og i det midtjyske landskab – ofte domineret af rå, men smukke, grove og fine bevoksninger og planter.

Stine Godt bor og arbejder på Bornholm, og hun er i sit kunstneriske virke meget optaget af emner som biodiversitet, forholdet mellem planter og mennesker og tekstilers sanselighed.

STRIK - INSPIRERET AF BAUHAUS

15. SEPTEMBER 2023 - 14. JANUAR 2024, TEKSTILMUSEET

I efteråret kunne man opleve kunstnerisk strik på Tekstilmuseet, da foreningen Seriøst-strik-for-sjov udstillede strikkede værker inspireret af Bauhaus.

Seriøst-strik-for-sjov er en forening for håndstrikkere stiftet i 2005, som har lokalgrupper i Holstebro, Viborg, Silkeborg, Aarhus, Horsens og Vejle. Foreningens formål er at inspirere og motivere medlemmerne – og andre – til at udforske kunsten at strikke i hånden. Det kan fx være inden for nye teknikker, materialer og ved at lade håndstrik indgå i helt nye sammenhænge.

Foreningen lægger vægt på, at det skal være ambitiøst, nytænkende, sjovt, udfordrende og givende for den enkelte og for hinanden.

I 2023 havde Seriøst-strik-for-sjov kastet sig over det ikoniske udtryk fra Bauhausskolen. Bauhaus var en tysk skole for design og

arkitektur som eksisterede fra 1919 til den blev lukket efter pres fra nazisterne i 1933. Bauhausskolens ideer om kunst, funktionalitet og masseproduktion var banebrydende og én af de mest skelsættende kulturbevægelser i det 20. århundrede.

JIM LYNGVILDS KONGERÆKKEN

24. NOVEMBER - 10. DECEMBER 2023, HERNINGSHOLM MUSEUM

Hernings ældste bygning slog d. 24. november dørene op til en kongelig jul, da Jim Lyngvilds 'Kongerækken' indtog den gamle herregård.

Publikum kunne opleve et udpluk af storslåede billeder af fortidens konger og dronninger sammen med overdådige kostumer og udvalgte effekter i et smukt julepyntet herregårdshjem på Herningsholm Museum.

Kunstner og designer Jim Lyngvild har i sin udstilling og i bogen "Danmarks Konger og Dronninger fra Gorm til Margrethe II" genskabt fortidens konger, som de var – mennesker af kød og blod. Med følelser og bristede drømme. Stolthed og storhedsvanvid.

Og hvordan er forbindelsen egentlig imellem Herningsholm og de danske konger?

Det kunne man komme tættere på gennem smukke store portrætbilleder, og overdådige kostumer, der på dragende og fascinerende vis, fortalte historien om Danmarks monarki.

Udstillingen var arrangeret af Trine Jepsen A/S & Jim Lyngvild.

MAJA THEODORAKI

Kommunikationsansvarlig

Værk fra udstillingen
'Strik - inspireret af
Bauhaus'.

I marts 2023 har Museum Midtjylland forundersøgt et stort område i den østlige del af Snejbjerg.

ÅRETS UDGRAVNINGER

Museum Midtjylland varetager det arkæologiske ansvar og de bygherrefinansierede undersøgelser i Herning og Ikast-Brande kommuner.

Vi ser tilbage på året 2023, som var et forholdsvis roligt år. I Herning og Ikast-Brande kommuner er der gennemgået 2689 byggesager. Selvom det ved første øjekast er en nedgang sammenlignet med de 3296 byggesager i 2022, ligger tallene siden 2020 på et højt niveau.

Her drejer det sig om store og små byggerier, hvor der skal tages stilling til, om skjulte fortidsminder berøres. I de tilfælde, hvor den arkivalske kontrol indikerer, at der kan være skjulte fortidsminder, bliver bygherren kontaktet, og der foretages besigtigelser eller egentlige afgravninger. Dette resulterede i ni selvbetalte mindre undersøgelser og 17 bygherrebetalte (større) forundersøgelser forud for kommende anlægsarbejder. Sidstnævnte er en fald fra 22 forundersøgelser i 2022. Udover disse forundersøgelser havde museet gang i to udgravninger, som er seks udgravninger mindre end i 2022. Som konsekvens af det lave

aktivitetsniveau var det nødvendigt at reducere bemanningen.

Felt- samt beretningsarbejde gav en omsætning på ca. 5,1 mio. Det er et fald sammenlignet med 2022, hvor omsætning var cirka 5,5 mio. kr. Overordnet set synes aktivitetsniveauet inden for byggeri og anlæg lavere end i 2022.

I Herning Kommune var antallet af de private, bygherrefinansierede byggerier, seks. Det er mere end halveret i forhold til 2022, hvor det drejede sig om 14 projekter. Men også antallet af de kommunale projekter faldt yderligere fra otte i 2021 til fem i 2022 og tre i 2023. De arkæologiske undersøgelser er dermed på deres laveste niveau i fem år. I Ikast-Brande Kommune forblev antallet af de kommunale projekter på det samme niveau som i 2022, nemlig på tre. Byggesager finansieret af private byggeherrer er med fem sager, en sag mere end i 2022. Endelig har der i 2023 været 11 skovrejsningssager.

På baggrund af de forespørgsler, som er kommet ind ved udgangen af det gamle og starten af det nye år, kan vi dog se frem til en lidt mere travl første halvdel af 2024.

Arkæologerne flokkes altid omkring vores dygtige detektorførere, når de er på besøg, for at se og diskutere de fine fund. Derudover er det spændende at sætte information og viden på ellers ukendte områder; Detektorførerne er nemlig også aktive i de dele af Museum Midtjyllands ansvarsområde, hvor vi sjældent graver. I 2023 blev der således fundet tre nye lokaliteter. Nogle gange supplerer fundene dog også allerede kendte eller delvist gravede lokaliteter.

De arkæologiske undersøgelser frembragte fund fra alle perioder, men med en for vores område typisk hovedvægt på bopladsspor fra jernalderen. I det følgende vil undersøgelser, som frembragte ny viden, blive kort beskrevet.

SÆRLIGE UDGRAVNINGER & FUND

FORHISTORISKE SPOR VED TULSTRUP

I perioderne d. 16. - 28. marts 2022 og d. 10. - 11. januar 2023 har Museum Midtjylland lavet forundersøgelse på den vestligste del af et i alt ca. 67.000 m² stort areal i den nordlige del af Ikast by. Herved fremkom en enkelt kogestensgrube. På den nordlige del af arealet blev der i 2022 registreret dyrkningsspor i form af agerren, en enkelt kogestensgrube samt et enkelt muligt stolpehul med et jydepotteskår. På den sydlige del registreredes en jernudvindingsovn, fire kogestensgruber og en mulig trækulsmile samt tre dybe anlæg. På forundersøgelsens sidste del Alle anlæg udgravedes, og undersøgelsen afsluttedes med forundersøgelsen.

HEM 5867 TULSTRUPGÅRD, TULSTRUP, IKAST SOGN

BEBYGGELSESSPOR FRA ÆLDRE OG YNGRE JERNALDER VED MCH ARENA

I perioden mellem april og september udførte Museum Midtjylland en udgravning ved Messecenter Herning. Et område der er del af kulturarvsareal SB nr. 180306-49. Ved udgravningen fremkom der tre gårde med i alt fire huskonstruktioner, en mulig gård mere, spredte bebyggelsesspor og aktivitetsspor i form af stolpehuller, gruber og kogestensgruber, som dateres til neolitikum, bronzealder og jernalder, samt et større flyvesandsområde med dyrkningsspor adskilt i to niveauer med anlæg, som lå under de to dyrkningshorisonter. To af gårdene dateres på nuværende tidspunkt til før-

romersk jernalder, og en gård dateres til yngre jernalder, en sidste gård er noget usikker.

HEM 5907 MCH ARENA, FANZONE, RIND SOGN.

SPREDTE ANLÆGSSPOR FRA FORHISTORIEN I GULLESTRUP

I forbindelse med en udstykning af grunde i det nordlige Herning, har Museum Midtjylland i perioden fra d. 25. januar til d. 13. februar 2023, gennemført en større arkæologisk forundersøgelse af et ca. 62.000 kvadratmeter stort areal på matr.nr 5r, Gullestrup, Herning jorde, Herning Kommune. Der var på forhånd ikke kendskab til fortidsminder i arealet, men på baggrund af de topografiske forhold, var det museets vurdering, at der kunne være tale om bevarede skjulte fortidsminder på arealet. Der blev registreret spredte anlæg, hvoraf to kunne identificeres som resterne af stolpehuller. Derudover blev der registreret et fyldskifte/grøft. I den nordlige del af arealet fremkom tre kogestensgruber, og her blev der også opsamlet et løsfund i mulden i form af et flintafslag.

Ved forundersøgelsen fremkom der anlæg i form af sporadiske stolpehuller, gruber og kogestensgruber, men ingen tegn på bebyggelseskonstruktioner. På baggrund af ovenstående resultater er arealet efter endt undersøgelse efterfølgende frigivet til bygherre.

HEM 5911, NYGÅRD ØST, HERNING SOGN.

FLERE FUND FRA SNEJBJERG

I forbindelse med byggemodning af et areal i den vestlige del af Snebjerg, Herning Kommune, har Museum Midtjylland i perioden fra d. 27. februar til d. 13. marts 2023 gennemført en større arkæologisk forundersøgelse af et ca. 27.300 m² stort areal. På baggrund af nærheden til tidligere udgravninger var det museets vurdering, at arealet skulle undersøges. Der blev registreret spredte anlæg i form af stolpehuller, hvoraf nogle kan relateres til et mulig hegnforløb samt to kogestensgruber. Der blev ikke registreret fund. Kogestensgruberne skal højst sandsynligt dateres til yngre bronzealder, mens de anlæg, som kan relateres til udgravningen nord for arealet, nok er fra germansk jernalder. Disse sidstnævnte anlæg kan muligvis kobles til aktiviteter ved Galgehus (HEM 5758).

HEM 5912, SPANDBJERG, SNEJBJERG SOGN.

NEOLITISKE HASSELNØDDESKALLER

I marts 2023 har Museum Midtjylland forundersøgt et stort område i den østlige del af Snejbjerg. Ved forundersøgelsen blev der primært hen over områdets nordlige og centrale del registreret omkring 430 anlæg og 31 fund. Museet indstillede derfor dele af området til udgravning, som blev gennemført fra slut september til starten af november.

Der blev fundet et kulturlag dateret til ældre maglemosekultur, et større grubekompleks med spredte flintfund og keramik, som dateres til neolitikum eller muligvis ældre bronzealder, to huse som dateres til bronzealder, to huse, som dateres til ældre førromersk jernalder, to gårde, som dateres til sen førromersk jernalder. Dertil blev der fundet en del middelalderbebyggelse i form af flere konstruktioner og en større toftegrøft. Der er formentligt tale om ældre middelalder. Mod øst blev der registreret rester af mulige højryggede agre, som knytter sig til denne periode.

Desuden blev den gamle Munkgaard registreret i minimum to faser, og dateringen løber formentligt fra 1500-tallet og op til 1800-tallet. Til slut skal nævnes de mange løsfund fra muldlag i form af blytenvægte, flintgenstande og keramik.

HEM 5913 MUNKGAARD, SNEJBJERG SOGN

SPREDTE FUND FRA MIDDELALDEREN

I forbindelse med opførelse af jord/støjvolde og overløbsområder i forbindelse med udgravning af sø samt forlængelse af Fastrupdalen ved Hammerum, Gjellerup Sogn, har Museum Midtjylland i flere kampagner fordelt over året gennemført en større arkæologisk forundersøgelse. Fundene fra dette store område kan tilknyttes forskellige allerede kendte sager, nemlig HEM 5851 Tangsøparken og HEM 5923 Bakkegård Sydøst.

I arealet mod øst blev der fundet enkelte anlæg, som formentligt er naturlige i form af kildevæld og en rodvælter. I kabeltraceet centralt blev der fundet spredte anlæg i form af fyldskifter, enkelte stolper og kanten af et kulturlag, som breder sig op ad bakken mod nord. Anlægssporerne skal formentligt dateres til middelalder grundet deres placering meget tæt på Agerskov vold. Disse fund er overlappede med fund fra HEM 5851 Tangsøparken.

Længst mod vest blev der fundet to gruber og en enkelt kogestensgrube.

HEM 5921, FASTRUPDALENS FORLÆNGELSE, GJELLERUP SOGN.

VEJFORLØB FRA OLDTIDEN

I forbindelse med opførelse af byggeri i et industriområde gennemførte museet i perioden mellem d. 11. og d. 18. september 2023 en forundersøgelse ved Jersild By, Avlum Sogn. Herved fremkom der rester af et vejforløb fra oldtiden, som knytter sig til en større del, der er fundet under HEM 5090 Motorvej Herning Holstebro.

HEM 5925 JERSILD BY, AVLUM G1, AULUM SOGN

OLDTIDSGRUBER

I perioden d. 9. – 27. oktober 2023 har Museum Midtjylland lavet forundersøgelse på et i alt ca. 45.717 m² stort areal i den sydvestlige del af Ikast by. Der blev registreret fire større gruber og grubekomplekser samt et par mindre gruber/fyldskifter, men ikke egentlige bebyggelsespor. I gruberne fandtes en del lerkarskår, som daterer dem til den tidlige del af førromersk jernalder, dvs. ca. 500-400 f.Kr. I en af gruberne fremkom desuden tre "lerblokke". De fremkomne anlæg blev derfor udgravet med det samme, og undersøgelsen afsluttedes således med forundersøgelsen.

Anlæggene og deres datering matcher de omkringliggende lokaliteter i den sydvestlige del af Ikast, som ligeledes er kendetegnet af spredte lertagningsgruber fra tidlig førromersk jernalder.

HEM 5930 NIELS BOHRS VEJ, IKAST SOGN

BOPLADSSPOR FRA BRONZE- OG JERNALDER

I perioden mellem d. 4. – 15. december 2023 har Museum Midtjylland forundersøgt et ca. 82.000 m² stort område i den sydøstlige del af Brande. Ved forundersøgelsen blev der primært hen over områdets nordvestlige del registreret omkring 100 anlæg og ti genstandsfund. Derudover blev der fundet enkelte spredte anlæg fordelt ud over den resterende del, dog var den østlige del af arealet fundtomt.

Fundene omfatter huse/bopladsspor fra bronzealder, minimum to treskibede langhuse. Hertil kommer minimum tre huse fra tidlig førromersk

jernalder, hvoraf et har bevaret kulturlag/grebnings. Hertil er der fundet aktivitetsspor omkring husene i form af kogestensgruber og gruber. De spredte fund er afklaret i forundersøgelsen, mens der på den nordvestlige del, hvor huse og aktivitetsspor koncentrerer sig, er indstillet 6.500 kvadratmeter til egentlig undersøgelse.

HEM 5936 CHRISTIANSMINDE, BRANDE SOGN

MUSEETS SAMLINGER

Kvadersten fra Hernings gamle kirke. [Læs hele historien her.](#)

Forrige side:
Detektorfund af et hængesmykke fragment fra Vikingetiden med ornamentik af typen Terslev.

SAMLINGEN, BEVARING & INDSAMLING

I 2023 er der fortsat indkommet nye genstande til museets samlinger. Dette er sket i form af både passiv og aktiv indsamling.

I museets afdeling for kulturhistorie er der for nyere tids vedkommende oprettet fem museumssager, mens der for arkæologiens vedkommende er oprettet 17 museumssager.

Der er i 2023 tilgået en række interessante genstande til samlingen for nyere tid, som er blevet registreret i SARA. Der er bl.a. blevet indsamlet en fin samling af laksefarvet undertøj fra Knud Damgaards Trikotagefabrik. Hertil en samling af undervisningsmateriale fra Midtjysk Textilskole samt porcelænen fra Aaskov Rådhus. Museets registrator har registreret nytilkomne genstande samt tilretninger af allerede registrerede genstande i museets samlinger.

Museet har i 2023 ikke været involveret i tværmuseale samlingsprojekter.

I samlingen for nyere tid er der i 2023 registreret 250 genstande i SARA. I den arkæologiske samling har der været en tilvækst på 504 inventarnumre (inkl. jordprøver) på forundersøgelser og udgravninger.

Museet har i 2023 også gennemgået diverse byggesager og lokalplaner. I 2023 er der i Herning Kommune gennemgået 2.207 byggesager, mens der i Ikast-Brande Kommune er gennemgået 536 byggesager. I enkelte tilfælde har museet gjort indsigelser.

Som vanligt har museet også udført den lovlige registrering og afregistrering af gravminder i de to kommuner.

SAMLINGSREVISION

Årets arbejde i forbindelse med samlingsrevision har været koncentreret omkring Vester Palsgaard Skovmuseum. I kølvandet på beslutningen om lukningen af Vester Palsgaard Skovmuseum stod museet med den udfordring, at Vester Palsgaard Skovmuseum skulle være

rømmet for genstande og inventar ved udgangen af 2023. I starten af året blev der derfor igangsat en omfattende samlingsrevision af hele samlingen på Vester Palsgaard Skovmuseum. Samlingsrevisionen har resulteret i, at i alt 1.765 genstande er blevet udskilt fra museets samlinger. Flere af disse genstande har fået nyt liv på andre stats- og ikke-statsanerkendte museer. Hertil kommer at flere genstande er blevet returneret til givere. De resterende af de udskilte genstande er blevet kasseret. Museet har dog beholdt store dele af samlingen fra Vester Palsgaard Skovmuseum. Disse genstande er blevet kørt til museets magasin i Kollund.

Museets magasinkapacitet i Kollund er fortsat udfordret af størrelsen på den eksisterende samling, ikke mindst grundet flytningen af genstande hertil fra Vester Palsgaard. Hertil kommer tilvæksten af genstande i de kommende år. Derfor vil en almindelig og løbende samlingsrevision fortsat blive iværksat i 2024.

DETEKTORFUND

Detektorfundene har i år været relativt få, men ikke mindre spændende. I alt er der ca. indleveret 159 genstande fra Museum Midtjyllands ansvarsområde, og omkring en tredjedel af disse fund vil blive sendt videre til endelig danefæurdering hos Nationalmuseet.

Et af de mest seværdige blandt de indkomne fund er gjort på én af Museets gode fundpladser nær Vinding og er et fragment af et Vikingetids hængesmykke. Smykket er dekoreret med ornamentik af typen Terslev stil. Ornamentikken er opkaldt efter en gruppe samtidige fund i og omkring Terslev, Sydsjælland.

Fra Skarrild er der indkommet en lille ragekniv, som dateres til bronzealderen. I bronzealderen omfattede mandens redskaber til personlig hygiejne typisk en ragekniv til barbering samt en kam, en pincet og en syl.

Også genstande af nyere karakter har stor interesse. Nær Tjørring blev der i 2023 fundet en fin sølvsterling fra middelalderen, som med stor sandsynlighed er præget af Edward d. 1 af England. På forsiden ses en kronet regent i profil med en perlecirkel omkring og på bagsiden det langarmede kors med prikker i vinklerne – også med perlecirkel omkring. Dis-

se motiver stemmer godt overens med andre mønter af samme regent.

Edward d. 1 var konge af England fra 1272 til 1307 og fik i sin regeringstid lavet reformer for retsvæsnen og kongelig administration. Han bliver krediteret for at genoprette den kongelige autoritet, oprettelse af parlamentet som en permanent institution og funktionelt skatteinddrivelse. Desuden var han respekteret som konge, soldat og statsmand.

UDLÅN

00930X00077: DØBEFONT, HERNING GL. KIRKE

Udlånt til Hedeager Kirken pr. 17/3-2015. Udlånsaftalen er i 2023 forlænget til 23/03-2025.

04117X00116: JERNOVN

Udlånt til Skolemuseet på Holtbjergskolen pr. 9/12-2015. Udlånsaftalen er i 2022 forlænget til 09/12-2024.

KORNFUND M.M. FRA MUSEUMSSAG 4026, 4086, 4357 OG 4288

Udlånt til Det Grønne Museum frem til 31/12-2026.

NYERHVERLSER

5941: Porcelæn fra Aaskov Rådhus

5942: Undertøj fra Knud Damgaards Trikotagefabrik

5943: Midtjysk Tekstilscole

5944: Videobånd fra Aulum-Haderup Kommune

5945: Registrering af Kvadersten fra Herning Kirke

JESPER MEYER CHRISTENSEN

Samlingschef

LINE SCHNOOR

Museumsassistent

*Elegant ensemble i sort og
hvidt*

MUSEETS FORSKNING & PUBLICERING

*En fantastisk og
sæsonbetonet*

FORSKNING & PUBLICERING

Forrige side: Læs om Axello scrapbogen og Miraklet på Heden i museets nye afsnit 'Viden og fordybelse' på hjemmesiden.

Fra Romerne til Matador - forskning på Museum Midtjylland i årets løb.

Efter afslaget af projektet *Under Pres* i 2022, blev ansøgning gennemarbejdet endnu en gang.

Denne gennemarbejdning resulterede i en bevilling fra både Augustinus Fonden og Kulturministeriets Forskningsudvalg. Der skal lyde et stort tak!

Under Pres bliver gennemført i samarbejde med Moesgaard Museum og Horsens Museum, men også Københavns og Aarhus Universitet samt udenlandske samarbejdspartnere. Projektets hovedfokus ligger på et stykke forsømt Danmarkshistorie, nemlig hvordan romernes besættelse af store dele af Europa påvirkede os herhjemme.

Udgangspunktet er Hedegård ved Skjern Å, hvis gravplads blev udgravet i 1986-93, og nu skal publiceres. Den tilhørende boplads ligger stadig under mulden og skal nu undersøges. Forskningsdelen vedr. gravpladsen er allerede igangsat, og vi ser frem til udgravningerne finder sted i maj/juni og igen i august 2024. Yderlige

er vi i gang med at skrive ansøgninger til formidlingsdelen, således at vi både ved hjælp af rundvisninger, udstillinger og borgerinddragelse kan gøre forskningsprojektet tilgængeligt for den brede offentlighed.

Samtidig med denne bevilling, har museet også fået penge til at projektmodne forskningspotentiale i grav 8, som er et jernalder tekstilfund. Denne bevilling er ligeledes blevet bevilliget af Kulturministeriets Forskningsudvalg.

Andre bolde kom ikke i mål ved første kast. Her skal der nævnes projektet *Made in Denmark*, som vi har været medansøger på, sammen med bl.a. Museum Sydøstdanmark og Center for Design- og Produktionshistorie. Men selvom projektet endte med at få et afslag fra Velux Fonden, er det yderligere blevet gennemarbejdet og indsendt til DFF. Nu afventer vi dommen. Erfaringen med bl.a. *Under Pres* har vist os, at det nogle gange kræver mange gennemarbejdninger og den rette timing, før projekterne er kommet i mål.

Lige så alsidigt som vores forskningsprojekter er, lige så forskellige er også de artikler, der bliver publiceret: Museets direktør Kristine Holm-Jensen har i samarbejde med

Marie-Louise Nosch fra Københavns Universitet udgivet en artikel om, hvordan man kan se udvikling fra landbrugs- til industrisamfund i skuespillernes beklædning i tv-serien Matador. Samlingschef Jesper Meyer Christensen har sammen med Jonas Ruskjær fra Mark undersøgt, hvordan kvalitetsvurderingerne, som museerne er underlagt, kan bruges til at styrke samlingerne. Ditte Skov Jensen, arkæologisk museumsinspektør, har på baggrund af museets udgravninger på Holstebro motorvejen publiceret en artikel om regionale flinttraditioner i Maglemosekulturen (dvs. for 9000 år siden).

Jeg vil i forlængelse heraf gøre opmærksom på [Viden og Fordybelse](#)-afsnittet på vores hjemmeside. Her bliver der løbende tilgængeliggjort mere informationer om museets forskellige forskningsindsatser, links til forskningsartikler og spændende historier.

Museum Midtjylland ser tilbage på et år, hvor nye forskningsterritorier er blevet afsøgt, ansøgninger og artikler skrevet og revideret samt forskningsprojekter, der har udmøntet sig i formidlingsprojekter. Vi glæder os til at forfølge de igangsatte lovende og spændende projekter i 2023.

CONSTANZE RASSMANN

Forskningschef

INSPEKTØRERNES FORSKNINGSSOMRÅDER

AGNETE HØJ JENSEN

Fokus på geofysik, opmåling og databearbejning.

ANNE JULIE BIBBY

Har fokus på mode, tekstilindustri og håndarbejdets kulturhistorie.

BRIT VESTERGAARD

Har fokus på Palsgaard Skovdistrikts historie og dets driftsmæssige udvikling, herunder driften af distriktets planteskole og dets perso-

nale og derigennem den samlede betydning for egnen.

CONSTANZE RASSMANN

Har fokus på bronzealderens landskab og deponeringspraksis.

DITTE SKOV

Har fokus på midtjyske senpalæolitiske fund og den mesolitiske indlandsbosættelse med særlig opmærksomhed på teknologi og typologi. Samtidig fokuserer hun på den middelalderlige landbebyggelse i form af gårde og tofter.

JESPER MEYER CHRISTENSEN

Har fokus på Herningsholms historie. Arbejder med tværmuseal artikel i forbindelse med det i 2023 afsluttede forskningsprojekt Soundscapes i autentiske bygninger.

KRISTINE HOLM-JENSEN

Har fokus på tekstil- og beklædningsindustriens kulturmiljøer, syerskerne samt tillært arbejdskraft i den midtjyske tekstilindustri.

LONE RITCHIE ANDERSEN

Har særligt fokus på den midtjyske mesolitiske indlandsbosættelse og teknologiske og typologiske analyser af flintmateriale.

MARTIN WINTHOR OLESEN

Har primært fokus på ældre jernalders bebyggelse ved Hedegaard, Rosenholmvej og Ørregård, samt ældre jernalders jernudvinding i Midtjylland.

SØREN TIMM CHRISTENSEN

Fokuserer på den midtjyske mesolitiske indlandsbosættelse mht. teknologiske og typologiske analyser samt vikingetidens bo- og gravpladsfund.

VIBEKE JUUL PEDERSEN

Har fokus på bronzealderbebyggelse og landskabsudnyttelse.

PUBLIKUM & FORMIDLING

H.P.
TRIKOTAGEFABRIK

H.P.
TRIKOTAGEFABRIK

De fleste KVINDER var friblødere engang

CAMILLA STOCKMANN

Projektet 'Bind og bæredygtighed' blev omtalt i en fin artikel i Politiken i juli.

Forrige side: En femte klasse i fuld gang i Børnefabrikken på Tekstilmuseet.

ÅRETS HØJDEPUNKTER I FORMIDLINGEN

2023 har fortsat i samarbejdets tegn. Som sidste år har samarbejder og partnerskaber fyldt i alle dele af formidlingen - og vores projekter kommer ud over rampen og ramte i 2023 også de nationale medier.

SAMARBEJDER

Vores fælles samarbejde med Museumsforeningen for Museum Midtjylland, Herning og Historisk Forening for Herning Kommune fortsætter med stor succes. I 2023 blev det til ni arrangementer i fællesskab og en masse gæster på kryds og på tværs.

Trine Jepsen A/S afholdte igen påske og jul på Herningsholm Museum med stor succes. Rigtig mange – både nye og kendte ansigter kiggede forbi for at opleve de gamle stemningsfulde stuer pyntet op til påske og jul.

På Tekstilmuseet har vores seje frivillige i efteråret 2023 designet og produceret 800 stk. VM-klude, som alle deltagere ved VM i Kvindehåndbold i november og december fik med hjem. De blev en del af en mulepose, som Herning Kommune i samarbejde med Huset no. 7 og Fokus på Talent lavede ud af gamle bannere fra store events i MCH og lignende. Vores klude bliver hovedsageligt lavet af restgarn fra industrien, så det passede perfekt i vores ånd! Palle designede og strikkede, og Margit syede ender.

UNDERVISNING

Siden sommeren 2021 har Museum Midtjylland arbejdet med at professionalisere museets undervisningstjeneste. Samme år bevilgede Kultur- og Fritidsudvalget i Herning Kommune midler til udvikling af museets undervisningstjeneste. I 2023 modtog museet en forlængelse i form af endnu en toårig støtteperiode til

arbejdet.

Hen over de seneste to år er meget opnået. Vores undervisningsansvarlige, Katrine Lewinsky Moestrup, har udviklet helt nye forløb med fokus på elevinddragelse, sanselighed, refleksion og leg. Forløbet *Hvor er det du kommer fra?* til alle kommunens 3. klasser blev en stor succes. Også forløbet *Bind og bæredygtighed* i samarbejde med Lundgårdsskolen og Varde Museerne er løbet godt i gang, og har mundet ud i et forløb til udskolingen, hvor vi sætter fokus på køn, menstruation, tabu, frigørelse, arbejds- og livsvilkår og bæredygtighed. I forbindelse med projektet er der også etableret en [videns side på museets hjemmeside](#) samt korte videoer om bl.a. hygiejnebindsmaskinen, som står på Tekstilmuseet og antageligt er Danmarks eneste af slagsen.

Vi har generelt haft stigende besøgstal i forbindelse med undervisning – men vigtigst af alt, har feedbacken fra elever og undervisere været overvældende positiv. I 2024 bliver der arbejdet videre med historieføløb for 3. klasser i Ikast-Brande Kommune, forløbene *Magtfulde herremænd og husfruer* for udskolingen på Heringsholm Museum - og mange flere projekter.

DET RULLENDE MUSEUM

I 2023 lancerede vi vores nye tilbud: *Det rullende museum*. I første omgang er det et tilbud til skolerne i Ikast-Brande Kommune. Skolerne kan bestille en formidler fra museet, der kommer ud og fortæller om historien lige der, hvor eleverne bor og lever.

I alt var museet i efteråret på besøg på tre skoler. I 2024 ruller vi ud igen - både på skolerne men også ved Hedegård og de spændende udgravninger, der løber af stablen henover foråret og sommeren.

I Ikast har vi arbejdet sammen med kommunen om projektet *Historien som driver*, der skal bringe eleverne tættere på tekstilindustriens historie. Derfor kommer alle 3. klasses elever i løbet af året en tur forbi Tekstilmuseet. Planen er at udbygge projektet, så elever på mellemtrin kommer ud i en nutids modevirksomhed, og på sigt kommer der også mulighed for byvandring.

UD TIL HELE LANDET

Projektet *Bind og bæredygtighed* var ikke blot

for skoleklasser. Vi havde i foråret 2023 arrangementer med guidede ture på Tekstilmuseet, hvor vi også kiggede på genstande fra museets samling: strikkede bind, engangsbind, reklamer m.m. og talte om emner som køn, ligestilling og tabuer. Efterfølgende var der strikkecafé, hvor alle deltagere kunne strikke deres eget bind ud fra en opskrift, vi har lavet ud fra de historiske kilder (Strikk kittet til bind bliver desuden solgt i vores museumsbutik – og det sælger faktisk ret ok!).

Politiken bragte i juli 2023 en fin artikel om projektet under titlen [De fleste kvinder var friblødere engang](#) med paralleller til de tabuer, der stadig eksisterer i dag.

Også vores arkæologiske forskningsprojekt *Under pres* nåede de nationale medier i september 2023 med en artikel i Kristeligt Dagblad, med den fængende titel [Danmarks tidligst kendte militærbase lå formentlig ved Hedegård for godt 2000 år siden](#). Projektet er et samarbejde mellem os, Museum Horsens og Moesgaard Museum, og der bliver stor åben udgravning i maj og august 2024.

Vi glæder os til 2024 – og endnu et år med masser af spændende samarbejder og projekter i sigte.

MAJA THEODORAKI

Kommunikationsansvarlig

A woman with short grey hair, wearing a tan jacket, tan pants, and brown boots, is using a metal detector in a grassy field. She is wearing large black headphones and has a black bag slung over her shoulder. The metal detector is a long-handled device with a circular coil at the end. The background shows a line of trees under a cloudy sky.

VORES VENNER & FRIVILLIGE

I 2023 lavede Tekstilmuseets frivillige en særlig VM klud til alle deltagerne ved VM i kvindehåndbold.

Forrige side: Jette Madsen er en af museets gode venner og erfarne detektorførere. [Læs et portræt af Jette her.](#)

FRIVILLIGE & VENNEFORENINGER

På Museum Midtjylland har vi et stærkt samarbejde med vores venneforeninger og frivillige, som hver eneste dag tilfører en enorm merværdi til museet. Begge dele er alle velkomne til at blive en del af.

ÅRET DER GIK

Museum Midtjylland har en lang tradition for samarbejde med frivillige, og deres indsats har enormt stor betydning for museet - og mest af alt gør de Museum Midtjylland til et helt specielt sted at besøge.

I 2023 har vi desværre måttet sige farvel til vores gruppe af frivillige på Vester Palsgaard Skovmuseum. Dette er som konsekvens af beslutningen om at trække Museum Midtjyllands aktiviteterne fra Vester Palsgaard Skovmuseum.

I den forbindelse skal det slås fast, at beslutningen ikke skal ses i lyset af de frivilliges indsats, men udelukkende ønsket om at skabe en bæredygtig museumsdrift i fremtiden. Museet har altid haft et godt og konstruktivt samarbejde med de frivillige, og de frivillige har igennem alle årene ydet en stor og prisværdig indsats.

På Klosterlund har museets frivillige arbejdet videre med at renovere lokalerne i den gamle fodermesterbolig, så den kan blive til et flot kontor til museets personale. I ferierne har der traditionen tro været meget velbesøgte aktivitetsdage, hvor alle frivillige har været på dæk og ydet en kæmpe indsats for at skabe gode oplevelser for museets gæster.

Herningsholmlauget har været en aktiv del af vores samarbejde med Trine Jepsen A/S. Med de frivilliges indsats er huset blevet pyntet fint op både til påske og jul, og de har også givet en hånd med for at holde museet åbent for publikum. Samarbejdet skaber nye og spændende opgaver for vores frivillige, og vi har i løbet af året oplevet, at endnu flere har haft lyst til at blive frivillige på Herningsholm.

På Tekstilmuseet har Tekstillauguet været travlt beskæftiget ved maskinerne og i magasinet. Især et samarbejde med Herning Kommune omkring produktion af en VM vaskeklud i forbindelse med afholdelse af VM i kvindehåndbold var en stor opgave. I løbet af året er gruppen af frivillige blevet udvidet med hjælpere til caféen, og formidlingsgruppen er blevet udvidet og er

tilbage i fuld vigør og laver aktiviteter for børn.

Landsbylaugets 2023 på Frilandsmuseet Herning har været præget af det store angreb af ægte hussvamp i det gamle stuehus. Arbejdet med først at tømme huset for genstande, derefter at nedtage alle angrebne vægge, loft og spær, og til sidst at påbegynde genopbygningen har opslugt en stor del af tiden. Ved siden af er alt det daglige arbejde med at vedligeholde bygningerne og de grønne arealer, og ikke mindst levendegørelse og formidling, når museet holder fastelavn, påske og andre traditioner i hævd.

For et lokalhistorisk museum som Museum Midtjylland er det vigtigt at have en solid folkelig forankring. Museets frivillige er alle lokale, som tager ansvar for deres lokalområde ved at støtte op omkring museet. Sammen med de daglige aktiviteter og støtten til vores arrangementer, som de frivillige varetager året rundt, viser det den enorme indsats, vores frivillige gør. En indsats, som giver et ekstra løft til de rammer, vi kan tilbyde vores besøgende – og en helt unik oplevelse.

Som en tak for den store indsats arrangerer museet hvert år en udflugt for alle frivillige, hvor vi sammen besøger museer og historiske monumenter. Det er en hyggelig og spændende dag, som både museets personale og frivillige altid ser frem til. Fredag den 22. september blev der afholdt udflugt for museets frivillige. I år gik turen til Industrimuseet i Horsens. På vejen hjem var der kaffe og guidet tur i Illerup Ådal. I alt deltog 23 frivillige i årets frivilligudflugt.

VORES FEM FRIVILLIGLAUG

Museum Midtjylland havde i 2023 fem frivilliglaug: Vester Palsgaardlauget, Klosterlundlauget, Landsbylauget, Herningsholmlauget og Tekstillauget. Hvert frivilliglaug har tilknyttet en frivilligkoordinator.

VESTER PALSGAARDLAUGET

Vester Palsgaardlauget blev nedlagt i 2023. Lauget bestod af en gruppe frivillige, som vedligeholdte bygninger, holdt bier, hjalp med planlægning og afholdelse af arrangementer samt de fast tilbagevendende aktiviteter for familier i vinterferien og sommerferien.

Gruppen mødtes hver torsdag og bidrog blandt andet til forbedringer af formidlings- og udstillingsområderne. Tusind tak til laugets mangeårige og uvurderlige indsats!

VESTER PALSGAARD SKOV MUSEUM

PALSGÅRDVEJ 9

7362 HAMPEN

KLOSTERLUNDLAUGET

Klosterlundlauget hjælper med planlægning og afholdelse af årets arrangementer. Lauget består blandt andet af et hold pensionerede håndværkere, som vedligeholder bygningerne, tilser dyr og deltager ved museets aktiviteter og formidling; blandt andet sommer- og efterårsferieaktiviteterne.

Der arbejdes med tørveproduktion, metalarbejde i smedjen og trædrejning. Til lauget hører også Uldgruppen, som benytter museets lokaler ca. en gang om måneden.

KLOSTERLUND MUSEUM

KRAGELUNDVEJ 6A

7442 ENGESVANG

LANDSBYLAUGET

Landsbylauget har til huse på Frilandsmuseet Herning få minutters gang fra byens gågade. I Landsbylauget arbejdes der med at restaurere og vedligeholde de gamle huse og holde det grønne område. Lauget mødes hver torsdag på Frilandsmuseet Herning, hvor de frivillige skaber liv omkring de gamle bygninger, passer kálhøven og giver museets besøgende et indblik i de traditionelle håndværk.

Lauget bidrager endvidere til at arrangere og afholde arrangementer på Frilandsmuseet Herning og i Historiens Hus i løbet af året.

FRILANDSMUSEET HERNING

MUSEUMSGADE 32

7400 HERNING

HERNINGSHOLMLAUGET

Herningsholmlauget står for bemanningen af Herningsholm Museum, og de hjælper med at arrangere og afholde foredrag, sangaftener og andre arrangementer på Herningsholm Museum - herunder også vielser og receptioner.

HERNINGSHOLM MUSEUM

HERREGÅRDPARKEN 1

7400 HERNING

TEKSTILLAUGET

Tekstillauget mødes hver onsdag og arbejder med Tekstilmuseets trikotagemaskiner, væve og i systuen, og de sørger for at levendegøre museet og deler ud af deres store viden.

Derudover bidrager de til børneformidling og registrering, og de producerer varer af reststof og garn, som bliver solgt i alle Museum Midtjyllands museumsbutikker.

TEKSTILMUSEET

VESTERGADE 20
7400 HERNING

VORES VENNEFORENINGER

Museum Midtjylland har tre venneforeninger, som samlet tæller c. 350 medlemmer. Venneforeningerne bidrager aktivt til museets samlede aktiviteter og udvikling og kan bidrage med økonomiske tilskud til udvalgte projekter.

Vigtigst er de dog et bindeled mellem Museum Midtjylland og dets besøgssteders lokalsamfund, som skaber en stærk social sparring og forankring - og alle kan blive medlem.

Medlemmer af venneforeningerne får bl.a. følgende fordele:

- Fri adgang til museets besøgssteder
- 10 % rabat i vore museumsbutikker
- Rabat ved udvalgte særarrangementer
- Rabat på museets publikationer
- Modtagelse af nyhedsbrev med tilbud om udstillingsstedernes aktiviteter
- Indbydelse til udstillinger, arrangementer og foredrag.

MUSEUMSFORENINGEN FOR MUSEUM MIDTJYLLAND, HERNING

Foreningen omfatter museets afdelinger i Herning Kommune: Tekstilmuseet, Herningsholm Museum og Frilandsmuseet Herning. Foreningens formål er at støtte Museum Midtjylland – herunder især frivilligt arbejde. Kontingent og indsamlede midler anvendes til foreningens aktiviteter til museets fremme.

For kontakt, vedtægter og kontingent, se museets hjemmeside.

MUSEUM MIDTJYLLAND

VESTERGADE 20
7400 HERNING

STØTTEFORENINGEN FOR VESTER PALSGAARD SKOV-MUSEUM

Foreningen blev nedlagt i 2023. Foreningens formål var at støtte Vester Palsgaard Skovmuseum – herunder især frivilligt arbejde samt det historiske lokalkendskab bredt set, men også specifikt i forhold til skovens historie. Kontingent og indsamlede midler gik til museets fremme.

VESTER PALSGAARD SKOV-MUSEUM

PALSGÅRDVEJ 9
7362 HAMPEN

KLOSTERLUND MUSEUMSFORENING

Foreningens formål er at støtte Klosterlund Museum. Dette sker med særligt henblik på frivilligt arbejde samt det historiske lokalkendskab - herunder specielt områdets tørveindustri og dets mange aspekter. Kontingent og indsamlede midler anvendes til museets fremme.

For kontakt, vedtægter og kontingent, se museets hjemmeside.

KLOSTERLUND MUSEUM

KRAGELUNDVEJ 6A
7442 ENGESVANG

SPONSORATER & PARTNERSKABER

Museum Midtjylland er et statsanerkendt kulturhistorisk museum. Vi er en selvejende institution, som er så privilegerede at modtage driftstilskud fra både stat og kommuner - samt en masse andre bidragsydere.

EN STOR TAK TIL JER ALLE!

Både Slots- & Kulturstyrelsen samt vores to kommuner Ikast-Brande og Herning skal have en stor tak for en løbende og engageret dialog. En del af vores omsætning og særsatsninger - såsom udgivelser og alternative formidlingsprojekter - får vi dog også via anden vej; nemlig via generøs støtte og donationer fra både lokale og nationale fonde og virksomheder. Den støtte er en uvurderlig hjælp for os, da den giver os mulighed for at lave mere end bare ren drift - og den er en absolut nødvendig forudsætning for, at vi fortsat kan udvikle Museum Midtjylland i fremtiden og leve op til vores vision og mission.

Vi retter også en særlig stor tak til vores støtteforeninger. Foreningernes donationer og store, løbende hjælp og arbejde har gennem tiden

muliggjort vigtige aktiviteter og projekter.

Sidst, men absolut ikke mindst, skal der rettes en stor tak til alle Museum Midtjyllands frivilliglaug og mange medarbejdere. Det er deres dedikerede indsats i dagligdagen, som får tingene til at ske og sikrer, at de ambitiøse projekter og tiltag lander, hvor de skal. Der skal også lyde en stor tak til vores forskellige samarbejdspartnere inden for foreningslivet, andre museer og forskningsinstitutioner. Derudover skal der lyde en stor tak til Museum Midtjyllands Styrelse og alle andre i museets netværk, der gennem året har bidraget, udfordret og støttet op om museets virke.

KRISTINE HOLM-JENSEN
Museumsdirektør

I 2023 har vi modtaget støtte fra:

- Egetæpper
- Fonden for Textilforum
- Gustav H. Christensen A/S
- Herning Kommune
- Ikast-Brande Kommune
- Lund & Erichsen A/S
- Slots- & Kulturstyrelsen
- Kultursamarbejdet i Midt- og Vestjylland
- Friluftsrådet
- Museumsforeningen for Museum Midtjylland, Herning
- Klosterlund Museumsforening
- Bent Jensen A/S
- Velux Fonden

Endvidere har Tekstilmuseet fået delvis renovering af taget gennem støtte fra:

- Egefonden - Vibeke og Mads Eg Damgaards Fond
- SMV Herning
- Helle Mau Jensen og døtres almennyttige fond

Museum Midtjyllands medarbejdere er i fuld gang med den nye sportsudstilling *We are the Champions*, som åbner sommeren 2024.

ET SMUGKIG IND I 2024

Der er allerede lagt i ovnen til et spændende, anderledes og udviklende 2024, hvor museet både vil åbne sig op mod nye samarbejder og arbejdsopgaver, men også arbejde videre ad de spor, der allerede er lagt.

Etableringen af *Det rullende museum* til skolerne i Ikast-Brande Kommune vil blive ført videre. Der er indhentet gode erfaringer i testfasen i efteråret 2023, og nu skal det omsættes til et fast tilbud, så så mange elever som muligt kan komme helt tæt på deres egen, nære fortid. Vi glæder os også til etape 2 i projektet *Historien som driver*, hvor skolernes mellemtrin skal ud på lokale virksomheder og arbejde med

nutidens og fremtidens modeindustri. Derefter venter etape 3, hvor eleverne skal vise hinanden rundt i Tekstilbyen Ikast. Det foregår i regi af Ikast-Brande Kommunes Kulturforvaltning og Skoleforvaltning i samarbejde med frivillige, en kunstner og med inddragelse af digital formidling.

Museet er involveret i Ikast-Brande Kommunes satsning på Hærvejen. Det er naturligt for os at undersøge, hvilke potentialer der ligger i at integrere Klosterlund Museum i forhold til Hærvejen, der løber langs Bølling Sø. Dette er i tråd med vores ambition om at udvikle Klosterlund til et levende besøgssted, der er fuldt integreret i Bølling Sø områdets store rekreative og landskabsmæssige kvaliteter. Det er også naturligt for os at indgå som en aktiv partner i udviklingen af Hærvejstårnet, som er under planlæg-

ning i Nørre Snede. Nørre Snede-området har gennem mange år vist sig at rumme en række arkæologiske lokaliteter, som fortjener at blive formidlet aktuelt og moderne, både for lokale og for hærvejsturister.

På Klosterlund fortsætter vi med at skabe gode rammer, der bidrager til at vedligeholde og styrke museets stærke brand som et sted med børnevenlig, imødekomende og aktuel formidling af oldtiden. I 2023 blev der installeret udstillingslys i den tidligere skolestue. I 2024 ser vi frem til her at kunne skabe et fleksibelt udstillingsrum, der f.eks. kan rumme børneudstillinger eller løbende udstillinger af nye arkæologiske fund mm.

På Frilandsmuseet glæder vi os til genåbningen af stuehuset på den gamle hedegård. De frivillige i Landsbylauget har igennem 2023 arbejdet på at rømme og nedbryde dele af huset på grund af angreb af ægte hussvamp. Derefter har de taget fat på den omfattende opgave med at reetablere huset. Når det igen er indflytningsklart, ser vi frem til at kunne geninstallere det 1800-tals lydunivers, som vi har opbygget som en del af projektet *Soundscapes*, finansieret af Velux Fonden.

På Herningsholm Museum kommer vi i 2024 til at arbejde videre med at inddrage nye samarbejdspartnere, som kan være med til at styrke stedets profil som ramme om kulturelle aktiviteter. Der vil fortsat være koncerter og foredrag, og i eftersommeren ser vi frem til et samarbejde med Herning Opera Festival og Den Jyske Sangskole. Vi har været en tur i gemmerne hos Den Jyske Opera og fundet kostumer frem fra alverdens operaer. De vil blive udstillet på Herningsholm i forbindelse med afviklingen af Herning Opera Festival.

Arbejdet med at udvikle Tekstilmuseet til et nationalt centrum for mode- og tekstilindustriens kulturhistorie fortsætter i 2024. Første etape er igangsat og kulminerer i juni, hvor dørene slås op til udstillingen *We are the Champions*. Det er en bred, folkelig udstilling om sport og tøj, som både skal være med til at brande museet nationalt og samtidig skabe bred, lokal forankring. Udstillingen kommer til at stå i tre år og er båret af et ønske om at skabe en mere bæredygtig udstillingsdrift, hvor der er fokus på længerevarende udstillinger, som løbende skal revitaliseres og aktualiseres.

Endelig skyder museet gang i det store forsk-

ningsprojekt *Under Pres* ved Hedegaard nær Ejstrupholm. Udgravningerne er finansieret via en stor donation fra Augustinus Fonden og påbegyndes i maj 2024 i samarbejde med Museum Horsens, Moesgaard Museum samt København og Århus universiteter. I forlængelse af forskningsprojektet stræber museet efter en bred folkelig formidling af projektet, mens udgravningerne foregår. Vi arbejder på at etablere en mobil udstilling, som kan gøre udgravningerne tilgængelige for offentligheden. Særligt fokus har vi på lokalbefolkningen og har derfor indledt et tæt samarbejde med lokalrådene i Ejstrupholm og Nørre Snede. Dette er det næste skridt i *Det rullende museum*, hvor vi engagerer os lokalt og bidrager til at skabe rammer omkring fællesskaber

Vi glæder os til at se jer i 2024!

KRISTINE HOLM-JENSEN
Museumsdirektør

MUSEUM MIDTJYLLAND I TAL

Her kan du læse det meste om Museum Midtjylland i tal: Hvor mange ansatte vi er, hvor mange medlemmer vi har i vores venneforeninger, hvor mange videnskabelige årsværk vi udgør, hvem der sidder i vores bestyrelse - og hvor mange arrangementer vi havde i 2023.

Dyk ned i tallene, bliv klogere på museet eller spring statistikken over. Samlet set gives der her et overblik over museets aktiviteter, og hvor mange, der har deltaget - samt dem som har været med til at lave dem.

STYRELSEN FOR MUSEUM MIDTJYLLAND

Marianne Bjørn

Formand, Herning Kommune

Erhverv: Selvstændig kost-og træningskonsulent.

Bestyrelsesposter og tillidshverv:

Medlem af Herning Byråd. Næstformand i det Regionale Arbejdsmarkeds Råd og i Vildbjerg Erhvervsråd. Bestyrelsesmedlem i Danhostel Herning Vandrerhjem. Repræsentantskabsmedlem i MCH og i Vildbjerg Sports- og Kulturcenter.

Inge Dinis

Næstformand, Ikast-Brande Kommune

Erhverv: Folkeskolelærer

Bestyrelsesposter og tillidshverv:

Medlem af Ikast-Brande Byråd, Bestyrelsesmedlem Operaen i Midten og i Ikast-Brande Spildevand, Formand for biblioteks- og kulturforeningen i Midtjylland, for Dansk Skoleidræt Midt- og Vestjylland og Formand for Kreds og kommuneudvalget i Dansk Skoleidræt, Næstformand i Dansk Skoleidræt, Medlem af Dansk Skoleidræts idrætsfaglige udvalg.

Mette Guldberg

Region Midtjylland

Erhverv: Sagsbehandler i Gældsstyrelsen

Bestyrelsesposter og tillidshverv:

Medlem af Herning byråd og regionsrådet i Region Midtjylland. Bestyrelsesmedlem i Beredskabs kommissionen og i Rosa og Asta Jensens Fond. Repræsentantskabs medlem i Nordvest Hallen, Medlem af Handicaprådet, Landsamarbejdsudvalget ved fysioterapeuter, Dialogforum på Socialområdet, Dialogforum på Psykiatrimrådet. Suppleant til Danske Regioners hovedbestyrelse og Kommunernes Landsforening (KL) hovedbestyrelse.

Poul Boll

Dansk Mode & Textil

Erhverv: Direktør i P Boll Holding A/S.

Bestyrelsesposter og andre tillidshverv:

Bestyrelsesformand ELAS A/S og ELAS MH A/S. Bestyrelsesmedlem Den selvejende Institution (Herning Klædefabrik) Fond

Martin Winther Olesen

Medarbejderrepræsentant

Erhverv: Museumsinspektør arkæologi, med specielt ansvar for kap 8 arkæologien i Herning Kommune og jernalderen generelt.

Bestyrelsesposter og andre tillidshverv:

Initiativtager og deltager: I arbejdsgruppen *Under pres* og ansvarlig for udgravningerne, i projektet omkring spader fra jernalderen og i arbejdsgruppen omkring sværd fra Aulum

Henning Pedersen

Repræsentantskabet for Museum Midtjylland

Erhverv: Direktør i Kollund A/S

Bestyrelsesposter og andre tillidshverv:

Bestyrelsesformand Fonden for Blichermuseet på Herningsholm, Ejerforeningen Holmparken 1-7 og Håndværkerstiftelsen Herning, bestyrelsesmedlem i Vestjysk Kunstforening, Ulfborg, kasserer i Museumsforeningen for Museum Midtjylland

Liselotte Olesen

Repræsentantskabet for Museum Midtjylland

Erhverv: Lærer

Bestyrelsesposter og andre tillidshverv:

Formand for Klosterlund Museumsforening

REVISION

BDO, Herning

MEDARBEJDERE

Hvor mange medarbejdere er vi på Museum Midtjylland - og hvordan fordeler de sig?

Samlet set rummer Museum Midtjylland:

Fastansatte årsværk:	22,7
Heraf fastansatte videnskabelige årsværk (AC-personale inkl. museumsleder):	9,3
Heraf er fastansatte på ph.d-niveau:	1
Årsværk som udgøres af fleksjobs o.l.:	2
Årsværk udført af projektansatte:	1
Heraf videnskabelige projektansatte årsværk (AC-personale inkl. museumsleder):	1
Årsværk udført af frivillige:	12

SAMTLIGE MEDARBEJDERE 2023

Agnete Høj Posselt
Amanda Rosgaard H Jørgensen
Andreas Mohr Pedersen
Anne Julie Tscherning Bibby
Anne Line Trøllund Nielsen
Anne Marie Larsen
Annette Rosendal Nielsen
Astrid Colding Sivertsen
Birgit Toft
Brit Vestergaard
Christina Vestergaard Nielsen
Constanze Rassmann
Ditte Skov Khan
Ellen Christensen
Gotfred Larsen
Ida Charlotte Pedersen
Inga Kofoed Andersen
Jakob Mohrsen Kjær
Jesper Meyer Christensen
Julia Vestergaard Myrhøj
Julie Kveiborg Lolk
Kathrine Knudsen Møller
Katrine Amalie Lewinsky Moestrup
Kristine Holm-Jensen
Leif Andersen Thykjær
Line Christine Hansgaard Schnoor
Lone Ritchie Andersen
Louise Jensby
Louise Aarestrup Knudsen
Maja Theodoraki
Marie Hellerøe Schouboe
Martin Winther Olesen
Mette Hansen
Nanna Grønbech Sørensen
Niels Skov Jessen
Niels-Jørn Skaibek Brinch
Rikke Skov Andersen
Roland Conrad Rasmussen
Sara Prang Jensen
Stina Tang Frandsen
Susanne Sander Ringaa
Søren Timm Meltvedt Christensen
Vibeke Juul Pedersen

MEDARBEJDERES REPRÆSENTATION

KRISTINE HOLM JENSEN

Museumsdirektør, cand. mag

BESTYRELSEPOSTER

Den selvejendes institution Fonden for Textilforum A/S
Ejendomsselskabet Textilforum A/S
Søby Brunkulsmuseum

Midtjyske Museers Udviklingsråd
Kultursamarbejdet i Midt-Vestjylland
VisitHerning

GRUPPER, NETVÆRK OG UDVALG

Center for Design- og Produktionshistorie, Styregruppemedlem
Altingets Kulturpolitiske Netværk, netværksgruppe
Dansk Erhverv, Kuturnetværket
Midtjysk Lederforum, netværksgruppe
Kulturledergruppen Herning, netværksgruppe

KURSER, SEMINARER OG KONFERENCER

Chefnetværksmøde v/ Organisationen Danske Museer, seminar

PUBLIKATIONER

Kristine Holm-Jensen og Marie Louise Nosch: "Klædt på til Matador", i ÆRA, 2023, årg 3, nr. 1.

JESPER MEYER CHRISTENSEN

Samlingschef, cand.mag.

BESTYRELSEPOSTER

Blicher-selskabet, bestyrelsesmedlem

GRUPPER, NETVÆRK OG UDVALG

Encounter, Dansk Center for Herregårdsforskning
BEVARV
Brugerdesignede soundscapes i autentiske rum
ODMs netværk for nyere tids fysiske kulturarv
ODMs nyere tids netværk

KURSER, SEMINARER OG KONFERENCER

Seminar vedr. samlingsgennemgang og betydningsvurdering, Give-Egnens Museum
Netværksmøde i Nordisk Konserveringsforbund, Konserveringscenter Vejle
Konference: Godt håndværk – også i fremtiden, Den Gamle By

PUBLIKATIONER

Fra kvalitetsvurdering til styrket samlingshåndtering, 2023, VAERK. Museumssamlinger, politik og opbygning. Aarhus Universitetsforlag.

BRIT VESTERGAARD

Museumsinspektør, cand.mag.

GRUPPER, NETVÆRK OG UDVALG

ODMs Nyere Tids netværk
ODMs Netværk for frivilligkoordinatorer

JULIE LOLK

Publikum- og formidlingschef, cand. mag.

BESTYRELSEPOSTER

Klosterlund Museumsforening, bestyrelsesmedlem og sekretær

GRUPPER, NETVÆRK OG UDVALG

Kultur- og naturaktører langs Hærvejen, netværk koordineret af Udvikling Hærvejen
Tværinstitutionel arbejdsgruppe omkring Hærvejen i Ikast-Brande Kommune
Netværk mellem tekstilmuseerne i Salhus, Borås, Sjølingstad og Museum Midtjylland
Kultursamarbejdet i Midt- og Vestjylland
Kulturelt Samråd, Herning Kommune
Business og Art & Culture, BARC Scandinavia, Medlemsnetværk
Udstillingsnetværket, ODM

KURSER, SEMINARER OG KONFERENCER

Sådan oplever Danskerne 2.0, Midtjysk Kulturakademi, Webinar
Dagskursus i fundraising, ODM, Vartov København

CONSTANZE RASSMANN

Forskningschef og Afdelingsleder Kulturhistorie, ph.d.

BESTYRELSEPOSTER

Jysk Arkæologisk Selskab (Bestyrelsesmedlem)

GRUPPER, NETVÆRK OG UDVALG

Regionsarkæologisk Netværk

KURSER, SEMINARER OG KONFERENCER

64th Annual Hugo Obermaier Meeting, Aarhus
Kogestensgruber Revisited – Evaluering og Strategi, Haderslev
Styrk dig i rollen som sparringspartner for din ledelse, Dansk Magisterforening
Fundraising workshop – målret dit projekt og øg chancerne for at få det finansieret, København

MARTIN WINTHER OLESEN

Museumsinspektør, cand.phil.

BESTYRELSEPOSTER

Styrelsen for Museum Midtjylland
Herning Kommune, Grønt Råd

GRUPPER, NETVÆRK OG UDVALG

Forsknings- og eksperimental arkæologisk gruppe omkring tørvespader (KU, Lejre, afdeling for naturvidenskab og konservering Moesgård og Museum Midtjylland)
Forsknings- og publikationsgruppe omkring Yng

re germanertids sværd HEM 5332 X 237 (Nationalmuseet, DTU, Heimdal Archeometri og Museum Midtjylland)

Under Pres Forskningsgruppe omkring højstatusfund fra ældre romertid (Museum Horsens, AAU, Moesgård Museum og Museum Midtjylland)

VIBEKE JUUL PEDERSEN

Museumsinspektør, cand.mag.

GRUPPER, NETVÆRK OG UDVALG

Dialogforum for det åbne land v/ Ikast-Brande Kommune
Repræsentantskabsmøde på Konserveringscentret i Vejle

KURSER, SEMINARER OG KONFERENCER

Online-seminar: Social and cultural aspects of metal detecting v/ MOMU
Kogegrubeseminar v/Museum Sønderjylland
Faglig dag omkring danefæ v/ Kongernes Jelling
SLKS Årsmøde, Nyborg

SØREN TIMM CHRISTENSEN

Museumsinspektør, cand.mag.

GRUPPER, NETVÆRK OG UDVALG

Tillidsrepræsentant for DM-medlemmer
SAM-udvalg

KURSER, SEMINARER OG KONFERENCER

Hugo Obermaier Society for Quaternary Research and Archaeology of the Stone Age
64th Annual meeting in Aarhus 11.-14. april 2023.
Bæredygtig Arkæologi/udgravninger. (Workshop/seminar) afholdt af Museernes Grønne Akademi, Odense 10-10-23

LINE SCHNOOR

Museumsassistent, arkæologi

BESTYRELSEPOSTER

Julepyntsansvarlig i Arkæologisk Afdeling

LONE RITCHIE ANDERSEN

Museumsinspektør, arkæologi, cand. mag.

KURSER, SEMINARER OG KONFERENCER

Hugo Obermaier Society for Quaternary Research and Archaeology of the Stone Age
64th Annual meeting in Aarhus 11.-14. april 2023
Kogegrube seminar. Seminaret Kogestensgruber revisited på MSJ, Arkæologi den 14.6.2023

DITTE SKOV JENSEN

Museumsinspektør, arkæologi

KURSER, SEMINARER OG KONFERENCER

Hugo Obermaier Society for Quaternary Research and Archaeology of the Stone Age 64th Annual meeting in Aarhus 11.-14. april 2023
Kogegrube seminar. Seminaret Kogestensgruber revisited på MSJ, Arkæologi den 14.6.2023

PUBLIKATIONER

Kærgård og Skovby - Maglemosekulturens regionale flinttraditioner. Kuml 2023

KATRINE LEWINSKY MOESTRUP

Undervisningsansvarlig

GRUPPER, NETVÆRK OG UDVALG

Midtjyske netværk for naturvejledere
Det nationale skoletjeneste netværk
Studiegruppe for relationskompetence i undervisning

KURSER, SEMINARER OG KONFERENCER

Naturvejledernes Årskonference

STINA TANG FRANDBEN

Ansvarlig for cafe, butik og frivillige på Tekstilmuseet, booking og erhvervsklub

GRUPPER, NETVÆRK OG UDVALG

Frivillig netværk ODM
Netværk Herning City

KURSER, SEMINARER OG KONFERENCER

Netværksmøde Visit Herning, Skarrildhus
Netværksmøde for frivillig koordinatører i ODM, Science Museerne, Botanisk Have, Aarhus

MUSEUMSSTATISTIKKEN

AKTIVITETER & EVENTS

I 2022 havde Museum Midtjylland i alt:

Arrangementer/omvisninger/ foredrag/workshops på museets besøgssteder (ekskl. skoleundervisning): **139**

Arrangementer uden for museet (fx byvandring, åbne udgravninger o.l.): **9**

UNDERVISNING

Her gennemgår vi antal af hold og elever, som har deltaget i vores forskellige undervisningstilbud. I 2023 havde museet samlet set besøg af:

Hold fra daginstitutioner: **14**

Grundskoleklasser: **65**

Klasser fra ungdomsuddannelser: **11**

Hold fra andre uddannelser: **23**

Samlet antal elever & studerende: **2.254**

BESØGSTAL

Museum Midtjylland består af fem besøgssteder, hvoraf de fleste tilbyder fri entré. Forneden er opgjort det samlede besøgstal for hele museet og for de enkelte besøgssteder.

MUSEUM MIDTJYLLAND: 28.192 BESØGENDE

Samlet besøgstal for hele Museum Midtjylland - inkl. besøgende på vores åbne udgravninger.

TEKSTILMUSEET: 7.588 BESØGENDE

FRILANDSMUSEET HERNING: 3.750 BESØGENDE

HERNINGSHOLM MUSEUM: 7.745 BESØGENDE

VESTER PALSGAARD SKOV MUSEUM: 510 BESØGENDE

KLOSTERLUND MUSEUM: 8.133 BESØGENDE

BESØGENDE PÅ BY- OG SKOVVANDRINGER, CYKEL- & BUSTURE SAMT ARKÆOLOGISKE UDGRAVNINGER 466 BESØGENDE

WEBSITE

I 2023 har vi fortsat arbejdet med vores digitale tilbud - og at bibeholde en stærk tilstedeværelse online.

Antal brugere: **51.909**

Et lille fald i forhold til sidste år. En teknisk fejl i Google Analytics betyder manglende tal for 14 dage.

Antal sessioner **70.376**

Lidt højere antal sessioner end sidste år.

Sessioner er et tidsinterval på min. sekunder hvor en bruger interagerer med sidens indhold.

ØKONOMI: ÅRSRESULTAT 2023

Museum Midtjylland har samlet set haft en omsætning på 17 mio. kr., heraf udgør den arkæologiske afdelings omsætning 5 mio. kr - og samlet set kommer museet ud med 0 kr. i årets resultat efter henlæggelser.

Museet henlægger midlerne med henblik på at sikre museet i tilfælde af udsving i arkæologien, som er konjunkturfølsom. Museum Midtjylland har valgt en model, hvor arkæologerne er fastansatte, så museet kan rykke hurtigt ud ved byggesager og levere effektiv og kompetent sagsbehandling og udgravning. Denne model er valgt for at støtte op omkring de to hjemkommuners ønsker om at være erhvervsvenlige kommuner, selvom det betyder, at museet påtager sig en økonomisk risiko. Ligeledes henlægges midler til, at museet kan indfri intentionerne i strategiplanen om at udvikle Tekstilmuseet og Klosterlund til attraktioner. Dette kræver, at museet genererer en startkapital.

Årets resultat (overskud/underskud): **0 DKK**

Procentdel af museets samlede udgifter som blev anvendt til drift o.l.: **16,9%**

Hjemstedskommunens ordinære tilskud beregnet pr. indbygger: **51,17 DKK**